

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Historia De Sanctissima Cruce Caravacensi

Robles, Juan de

Augustae Vind., 1619

Caput I. Carauacensis oppidi situs, & amoenitas describitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64232)

HISTORIAE DE S. CRUCE CARAVACENSI

CAPVT PRIMVM.

*CARAVACENSIS OPPIDI SITVS,
& amœnitas describitur.*

 ARABVM, vulgo Carauaca, oppidum bis mille incolis frequentatum, in regno Murciensi constitutum, in ecclesiastica iurisdictione Episcopo Carthaginensi, in politica ordini S. Iacobi subiectum & comendatum est. In hoc voluit DEVS collocari & conseruari thesaurum pretiosissimum, S. videlicet CRUCEM. Situm est in medio pulcherrimi campi, qui patet in latitudinem sesquialterum milliare, in latitudinem, dimidiatum; iuxta radices quinque collium, in quorum ei proximo ad partem orientalem arx inædificata est tota urbe excelssior, naturâ magis quàm arte munita; licet nec ars & industria desideretur. Nam fossis vndique circumdata est, & muri in altitudinem triginta pedum assurgunt, in quorum ambitu turres septemdecim æqualibus disfructæ interuallis conspiciuntur. Arcis area tam spatiosa & capax est, vt duo millia militum armis exerceri, & arma expedire tractareque possint. Censetur propè inexpugnabilis; nullo enim ex latere tormentis quati, aut subruui potest, tuta à cuniculis & suffossione propter solidam petram, cuius dorso incumbit. Nullus ad eam patet aditus, excepta vnica porta, occidentem versus. Tribus cisternis aqua pluuia excipitur, & ad necessitatem vsus quotidiani continetur. Interea arcis structura ita est accommodata, vt mille viris pugnatoribus & prædiarijs commodam habitationem præbeat. Visitur in ea sacellum, quod

quod S. Mariæ appellatur, olimq; fuit vsurpatum loco paroeciæ à ciuibus, cum oppidum hoc Mauri ex regno Granatensi hostilibus incursionibus ob nimiam vicinitatem crebrò infestarent. In eadem arce aliud est sacellum custodiæ S. CRUCIS attributum, in quo ipso stupendum eius apparitionis contigit prodigium, huius historiæ & fundamentum & argumentum, in vna sc. turrium, quæ orientem spectat. In dicto iam sacello videre est imagines more Punico, tam, vt antiquitas facillè attestatur, depictas, cum Rex ille Maurus ad Christianorum cœtum aggregatus, & lauacro Baptismi tinctus perhibetur.

Hæc porrò prouincia Granatensi regno contermina, gradui trigesimo septimo poli subiacet, cuius limites, si longitudo consideretur, ab ortu in occasum ad milliaria nouem, si latitudo à meridie in septentrionem, ad quinque extenduntur, in quibus multi campi passim occurrunt, multi saltus, multæ siluæ, partim abietibus siue pinis & quercubus, partim myrtho, sparto, rosmarino plenæ, in quibus magna copia ferarum tam minorum quàm maiorum oberrat. Nec desunt interim pascua vberissima pecoribus & armentis, nec agri qui frumenti, vini, olei, mellis, canabis & reliquorum leguminum feracissimi rigantur ad tria milliaria in longum, & vnum in latum, propter magnam fontium è propinquis collibus scaturientium abundantiam. Quid verbis opus? oppidi situ vix quicquam amœnius. Consistit enim inter hortos lauris, cupressis, oleis, pomis, & arboribus cuiuscunque generis fructus proferentibus refertos; quorum aspectus, præsertim ex eminentiore loco mirum quantum intuentium oculos oblectet, & odor è longinquo nares afficiat. Serici quoque ingens est prouentus. In huius oppidi mentionem cum incidit F. Ioannes Ægydius Sarabrinus siue Zamorensis ex familia S. Francisci, Regis Ferdinandi sancti chronographus, hæc inter alia: Carabum ab antiquis vocatum Theodomirum, hoc est, fragrantia & odor diuinus. Nam in Maio præcipue mense terrestris potius paradifus, quàm hortus Carauacensis videtur. Cælum eius admodum salubre & benignum, aër subtilis & gratus corporumque valetudini perquam opportunus. nam licet inter rupes & montes locus sit arctatus, nec frigore tamen vehementiore, nec æstu grauiore laborat. Ex qua cæli clemen-

clementia & aëris temperie fit, vt multi ad senectutem decrepitam perueniant, & attingant, imò excedant annum ætatis centesimum. Nullæ hîc paludes, nulla stagna, vnde vel nebulæ exhalent, vcl aëris puritas obturbetur, sed aquæ leniter fluentes vbique suppetunt, quarum multæ in urbem ipsam aut natura sua, aut modica hominum industria deriuantur.

Hoc igitur oppidum tanta situs amœnitate & commoditate nobilitatum placuit DEO magis nobilitate nobilissimo pignore S. CRVCIS, quæ Angelorum manibus huc delata dedit ansam conuersioni regis Mauri potentissimi ad fidem Christianam, qui prius Mahometanam sectam mordicus tuebatur. Quamuis autem liceret iure subirasci, & succensere quodammodo maioribus nostris, quòd historiam tanti momenti litteris non mandarint, neque ad posteros transmiserint seriem rerum per occasionem S. CRVCIS gestarum, excusandos tamen hac de causa existimârim, quòd tractandis armis ob defensionem fidei aduersus Mauros vicinos, à quibus assiduè impetebantur, toti essent dediti, & historiarum condendæ curam otiosis relinquerent, contenti victorijs sæpius ab hoste reportatis. Quamobrem, vt ego, qui ad vitæ metam propero, animum gratum pro tot beneficijs à DEO mihi præstitis ob pium in S. CRUCEM affectum, demonstrare conarer, opusculo huic conscribendo calamum admoui, & in vnum quasi corpus compegi, quæ sparsim in schedis, inscriptionibus, picturis, lapidibus, testimonijs, libris editis, ineditis, vetustisque monumentis inuenire adhibito studio potui. Inter cæteros autem, qui hanc CRVCIS apparitionem sibi ab obliuione vindicandam putarunt, antiquissimus est F. Ioannes Ægydius Zamorensis, cuius antè facta mentio, auctor grauis, & fidem hoc ipso nomine maiorem meritus, quòd sub id tempus vixerit, quo res ipsa contigit. Huius scripta in Monasterio S. Francisci Zamorensi hætenus custodita, cum diligentius excuteret, & scrutaretur P. Hieronymus Roman de Higuera ex Soc. Iesv, reperit aliquot pagellas in hoc vnum argumentum manu exaratas Et profectò dolendum plurimas lucubrations huius venerandi auctoris pro communi vtilitate nondum aspexisse lucem, sed vetustate consumptas. & ferè à tineis corruptas mansisse in tenebris, vel quòd ars, typographica tum non fue-

rit exercita, vel quòd nemo laborem fumere voluerit eas in ordinem redigendi, aut de integro describendi. Fateor itaque ingenuè plurimum me adiutum à magistro meo P. Hieronymo de Higuera, cui liber hic merito suo debet, quicquid boni in eo continetur. Eius enim auxilio fretus nullas timeo difficultates, & conatus meos fructu sperato nequaquam carituros mihi polliceor. Idem ipse magister meus in familiari congressu sæpè mecum ita loqui solitus est: Ego sanè vitam, qua fruor, sanctæ huic CRUCI acceptam refero. Cum enim adolescens annum xvii. necdum expleuissem, in periculosam incidi ægritudinem, quam immoderata eius ætatis studia & exercitationes mihi pepererunt; adeo vt 40. dies febrili continenter iactatus viribus deficerem, & grauiora in posterum ab heclico ardore etiam formidarem. Ecce autem nescio quo die lectulo propter debilitatem affixus, defixi oculos in tapetem parietibus in conclauis appensum, vidiq̃ue intextam ei quandam CRUCIS Carauacensis figuram, quam obnixè petij à matre tum astante, capiti & pectori meo applicari, certam spem ingressus fore vt contactus ille mihi esset salutaris. Nec spes fefellit. nam statim atq; mater ex tenera pietate collachrimans CRUCEM partibus, quas expressi, appressit, vis morbi adeò remisit, vt intra quatuor aut quinque dies penitus me senserim conualuisse. Quare tam eximij beneficij memor nunquam neglexi occasionem grati animi signa pro mea virili expromere, & DEVM pro tam insigni munere supplex venerari. Hic ipse optimus & religiosissimus vir, paulo antequam desijt viuere, (vixit autem annos Lxxiii.) tradidit in scripto mihi quasdam notationes, & obseruationes, quæ institutæ tractationi meæ mirificè inserviunt. Quod si tamen in hac rite absolueda votis non responderit euentus, labor saltem meus & conamen viam aperiet alijs ingenio & eloquentia felicioribus felicidus hanc historiam auspicandi, & ad finem felicissimè perducendi.

CAPVT II.

ORIGO ET GENVS ZEIT-ABZEIT.

& quomodo Valentia & Carauaca regnis
potitus sit.

Roderi-